

EL SENYOR DELS RITMES.

INSTRUMENTS DE PERCUSSIÓ.

MEMBRANÒFONS

- Bendir:

Pandero provinent del Magrib i dels països àrabs. Es tracta d'un instrument de percussió que té com a característica principal el seu so greu i els seu gran tamanay. N'hi ha que tenen un bordó que frega la membrana: dos simples cordills donen el seu caràcter a aquest instrument

<http://www.youtube.com/watch?v=yaTBFYz2VT0>

<http://www.youtube.com/watch?v=9s3iBylhSlw>

http://www.youtube.com/watch?v=ovRPfQ_ju24

<http://www.youtube.com/watch?v=GIUh8qweAc>

- Ocean drum

Pandero de dues membranes, una a cada cara. La gràcia d'aquest instrument és que a dintre hi ha boletes metàl·liques que al moure'l lleugerament produeixen el so del mar a partir de la fricció/fregament.

<http://www.youtube.com/watch?v=qomemTxlzsc&feature=related>

- Pandero Cuadrado:

Es tracta d'un pandero de forma quadrada de membrana doble, vaja, amb pell pel davant i pel darrere. El més coneguts són els de León, que es toca amb la mà, i els de Peñaparda, a Salamanca, que es toca amb la mà i amb "porra" (baqueta).

<http://www.youtube.com/watch?v=O6XhiA0nYds>

http://www.youtube.com/watch?v=weCgA2U_X8E&playnext=1&list=PLPkM8kAzn9kR0qPRM-Cy5NEIFeYn7KXAi&feature=results_main

<http://www.youtube.com/watch?v=gVO8jePr-hI>

- Riqq

Es tracta de la pandereta del món àrab. El podem trobar de Turquia fins al Marroc, passant pel Líban, Síria, Jordània i Egipte. Aquest és un instrument híbrid, doncs té membrana i al mateix temps un platerets de metall. És l'encarregat de portar el ritme dins de les orquestres o grups àrabs, i encara que sigui petitó, fa la feina de mitja bateria.

<https://www.youtube.com/watch?v=qQ6ahJuw4RI>
<https://www.youtube.com/watch?v=QBh5Zn-hN1A>
<https://www.youtube.com/watch?v=hC9fMDppq-E>
https://www.youtube.com/watch?v=_sQqCABLqXM

- Darbuka

És l'instrument de percussió més popular i conegut del món àrab, d'Anatolia i del Magreb. També és conegut amb els noms de tombak o tabla (no l'hem de confondre amb les tables hindús). Té un cos en forma de copa i una membrana de pell o de plàstic. Antigament eren fets de terrissa o de fusta, però actualment, la majoria estan fets d'aliatges metal·lics (alumini, coure...).

<http://www.youtube.com/watch?v=5HBN9cpzook>
<http://www.youtube.com/watch?v=VzCTvFI1K7w>
<http://www.youtube.com/watch?v=GIUlh8qweAc>
<https://www.youtube.com/watch?v=fCaWEMKg0UM>

- Djembe

Aquest membranòfon amb forma de copa, és un dels instruments de percussió més coneguts i popularitzats d'arreu. Prové del Nord Oest d'Àfrica, i és originari del poble Mandinga: Mali, Burkina Fasso, Senegal, Gambia... Està fet de fusta, la membrana és de pell de cabra i consta d'uns aros i unes cordes que donen la tensió necessària per a tenir un bon so.

<https://www.youtube.com/watch?v=IVPLluBy9CY>
<https://www.youtube.com/watch?v=ofRjsLsdVtQ>
<https://www.youtube.com/watch?v=AL7F0XQJVyU>

METÀL·LICS

- Bols i campanes tibetanes:

Aquests instruments sonen tant per percussió com per fricció. S'utilitzen sobretot en cerimònies espirituals i religioses. Els que presentem provenen del Tibet i del Nepal, si bé també en podem trobar a la Xina, a Vietnam, Japó, Tailàndia... El seu so és molt ric en harmònics. Des de fa 20 anys en fabriquen amb cristall de quars per a realitzar teràpies.

<http://www.youtube.com/watch?v=V43SOUN7CS8>

http://www.youtube.com/watch?v=z3md41_ymw8&feature=related

<http://www.youtube.com/watch?v=oob8zENYt0g>

- qarqbes:

Són les castanyoles del Magreb. El seu origen es remunta al Sudàn, des d'on van ser portats milers i milers d'esclaus tot atravesant el desert. L'únic objecte del que disposaven eren els grillons (les manilles). Amb el temps va anar evolucionant, fins a tenir la forma que coneixem avui dia: dues peces amb un disc doble abombat de metall, agafades entre sí per una argolla. Molt utilitzat per la música gnawa al Sud del Marroc.

<http://www.youtube.com/watch?v=fTFJUcEdpY>

<http://www.youtube.com/watch?v=y5UuPlcSaDQ>

<http://www.youtube.com/watch?v=k3UZXDRA0cY&feature=related>

- gong:

El gong és un instrument de percussió d'origen xinès present a tots els països asiàtics i amb moltes formes i estils diferents. Es tracta bàsicament d'un disc de metàl·lic amb les vores corbades cap enrera. Normalment estan fets de bronze i fa més de 4000 anys que es va

inventar. Per a fer-lo sonar s'utilitza una baqueta de grans dimensions anomenada maça o mall. El gong és un instruments amb molts matisos, ja que pot sonar molt fluix o molt fort.

<https://www.youtube.com/watch?v=JyTI6-ftpSQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=uQ31XbyhtvE>

<https://www.youtube.com/watch?v=KYNKFJr8bSA>

- flexatón:

És un instrument de percussió de “cop indirecte”, vaja, com la campana, que sona per percussió sense que la piquem, a partir del moviment. Consisteix en una làmina de metall que es flexiona al mateix temps que es sacceja tot agafant-lo pel mànec.

<http://www.youtube.com/watch?v=QaKHKLj3F7o>

<http://www.youtube.com/watch?v=hmtA07M-5aI&feature=fvwrel>

<http://www.youtube.com/watch?v=ACyXnZEJ-U8>

- agogo:

L'agogo és l'instrument més popular de la samba brasilera. Es tracta de dues esqueses o campanes de diferent mida ajuntades en un mateix mànec. El seu origen és africà. També s'utilitza en les músiques yoruba.

<http://www.youtube.com/watch?v=uNGEQHdJAs4>

<http://www.youtube.com/watch?v=i1zTuWhFmXI>

<http://www.youtube.com/watch?v=tQTgXMwdGgl>

- cròtals:

Es tracta de dues parelles de platerets petits, o sigui quatre, que es col.loquen als dits. Els utilitzen les ballarines orientals des de fa cents d'anys per a portar el ritme durant els seus balls i danses. Per dir-ho d'una altra manera, són com una mena de castanyoles però de metall, normalment bronze,

https://www.youtube.com/watch?v=zaU_OVeI-8M

<https://www.youtube.com/watch?v=BGqj5qkWHC8>

<https://www.youtube.com/watch?v=YaGvJcXAhtY>

- tingsha:

Els ting sha són dos cròtals o platerets provinents del Tibet. S'utilitzen en pràctiques i cerimònies budistes. Es tracta, doncs, de dos platerets petits (4-10 cm de diàmetre) però molt gruixuts, i quan s'entrexoquen i es deixen sonar lliurement, rogueixen un so llarg i molt ric en harmònics. Com molts altres instruments de percussió de metall, estan fets de bronze.

<https://www.youtube.com/watch?v=ocwjKmUOL5k>

<https://www.youtube.com/watch?v=xOqJ6sUKUSU>

- Kalimba:

Instrument de percussió (idiòfon) provinent d'Àfrica: Zimbawe, Kenia, Ruanda Congo. També és conegut amb el nom d'mbira i Likembe. Es tracta d'una caixa de ressonància (de fusta o de carbassa) amb unes llengüetes de metall

En alguns casos s'hi afegeixen arandel·les o taps de metall per aconseguir un brunzit suau i persistent que acompanya al so produït per les làmines de metall.

<http://www.youtube.com/watch?v=4XD02oMHC5E>

<http://www.youtube.com/watch?v=fb9qoEHLgVo>

<http://www.youtube.com/watch?v=5fAAGheYTFA>

<http://www.youtube.com/watch?v=4XD02oMHC5E>

- Arpa de boca:

També és coneguda amb el nom de guimbarda, berimbau, morchang, jews arp, mouth arp, dan moi, camarruni, ... depenent del país d'origen. En podem trobar gairebé a tot el món: Europa, Amèrica, Àsia....: Espanya, Itàlia, Rússia, Índia, Vietnam, Xina, Japó....

Es tracta d'una llengüeta de metall enganxada a un cos, que amb els dits que la pincen, es fa vibrar davant la cavitat bucal, que fa de caixa de ressonància. A partir del ritme amb el que es fa vibrar, amb la modul·lació de la boca es va canviant i modificant el so i la nota. També en podem trobar de canya de bambú.

<http://www.youtube.com/watch?v=5XPuzcBnovQ>

http://www.youtube.com/watch?v=G5fWi_RL4W4&feature=related

http://www.youtube.com/watch?v=SK3gT6_sJk8&feature=related

<http://www.youtube.com/watch?v=jGF7TS6lQpk&feature=related>

- serra musical,

Una eina indispensable per a la construcció d'instruments musicals, i que al mateix temps ens pot servir per a fer música i sons d'allò més sorprenents i

increïbles. El seu so és una barreja entre una cantant d'òpera, un fantasma i un platet volador extraterrestre. Se'n sap poc del seu origen, però al voltant del 1900 va viure un període de molta popularitat al EUA. A Europa ha estat molt utilitzat en el món del circ i de les arts escèniques.

<http://www.youtube.com/watch?v=Kmf674XPC0>

<http://www.youtube.com/watch?v=QL8DZVEIXfE>

<http://www.youtube.com/watch?v=jpYS2Z2Eik8>

<http://www.youtube.com/watch?v=ffe-7q3zex0>

FUSTA I ALTRES

- cajón:

És simplement una caixa de fusta, que té una part feta de fusta més prima (una tapa de contraxapat prima, tipus fullola) i un forat esfèric al darrera per permetre la sortida del so. Prové del Perú, on el van portar els esclaus africans durant la colonització espanyola. En els últims anys ha estat adoptat, adaptat i molt utilitzat en el flamenc, la rumba i músiques llatines. Es toca amb les mans si bé hi ha músics que el toquen amb escombretes.

<http://www.youtube.com/watch?v=VLECQZI0q-o>
<http://www.youtube.com/watch?v=yYCWcHaeqIY>
<http://www.youtube.com/watch?v=hiLHYhI9chQ>
http://www.youtube.com/watch?v=VsSMS_d3UsI

-udú:

És un instrument de percussió africà provinent de Nigèria, del poble dels Igbo. No és res més que un gerro de terrissa que té un forat més. Es toca tot picant-lo amb les mans, i la seva característica principal, és el seu so especial, que sembla que faci bombolles de so.

<http://www.youtube.com/watch?v=I018mf089yY>
<http://www.youtube.com/watch?v=oQxwGSTgMNU>
<http://www.youtube.com/watch?v=lctTIPGNLys>

- vibraslap/quijada de burro:

És un instrument que sona per vibració. En quijada de burro són les dents que vibren a cops que se li donen. I en el cas del són unes peces metàl·liques que sonen dins

caixa de ressonància. El podem trobar en molts països: Mèxic, Argentina, Uruguai, República Dominicana, etc.

el cas de la partir dels vibraslap, una petita

<http://www.youtube.com/watch?v=R44rBtl37EE>
www.youtube.com/watch?v=up4u5KnpkfAro
<http://www.youtube.com/watch?v=RZgn-tX4Hd8&feature=related>

KHAN CARTRÖ
Factoria Artística

FITXES DIDÀCTIQUES DELS TALLERS I AUDICIONS MUSICALS DE KHAN CARTRÖ

Khan Cartrö Factoria Artística
872 023 166 / 655 936 297
c/ Antoni 32, 17190 Salt www.khan-cartro.com